

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

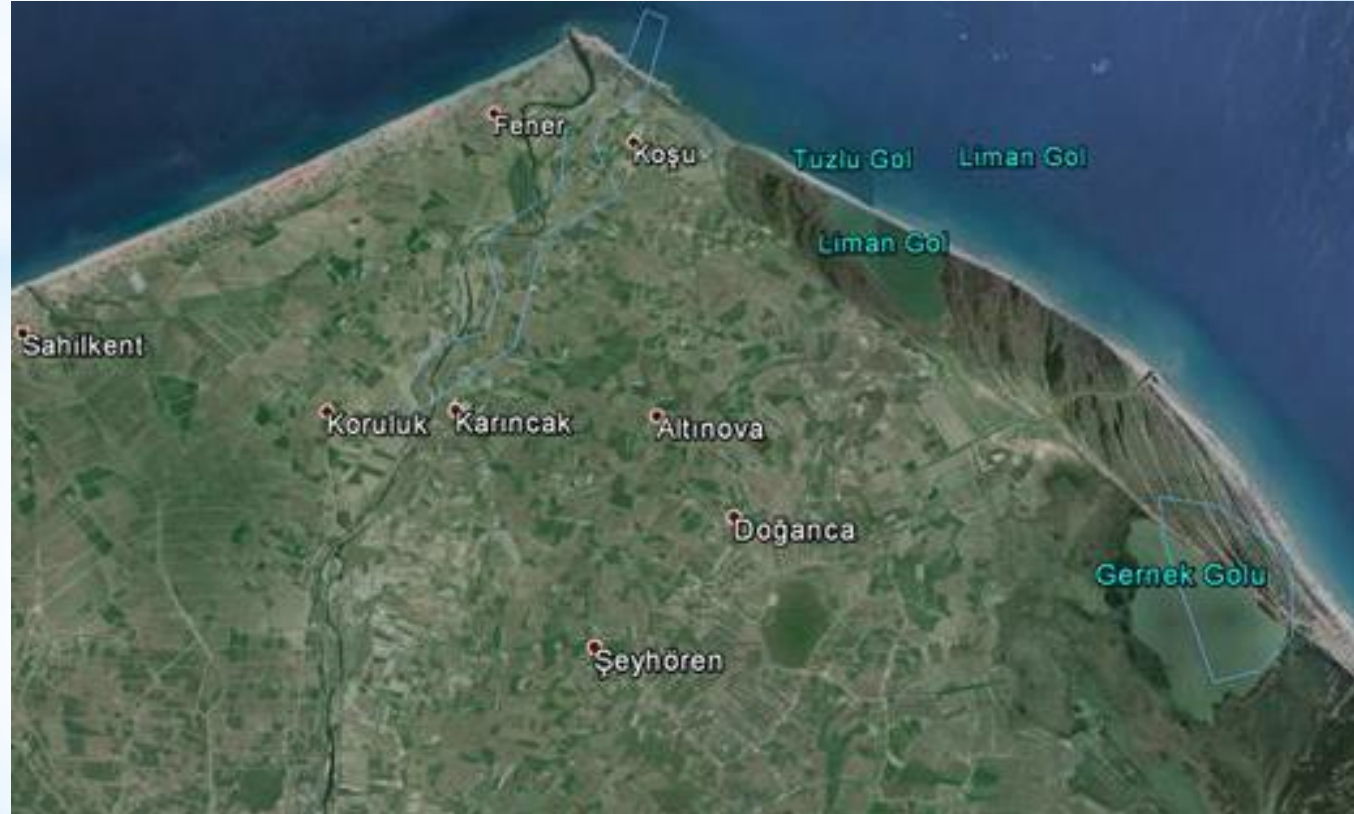
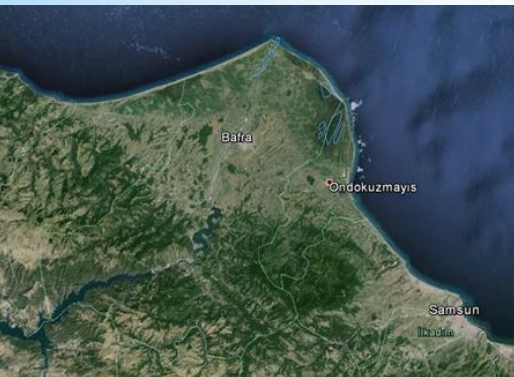
Prof. Dr. Cevdet YILMAZ

19 Mayıs Üniversitesi, Samsun

cyilmaz@omu.edu.tr

1.Çalışma / Araştırma Alanı:

Bafra Ovası, Karadeniz Bölgesi'nde Samsun il sınırları içinde, Bafra merkez olmak üzere Alaçam ve 19 mayıs ilçelerinin de dahil olduğu yaklaşık 564 km² yüzölçümüne sahip Türkiye'nin 3. büyük delta ovasıdır. İki kısımdan meydana gelen ovanın eski delta sahasında eskiden tütün, şimdi tahıl; yeni delta sahasında ise ağırlıklı olarak sebze, drenaj sorunu olan yerlerde de çeltik tarımı yapılmaktadır (Yılmaz 2002).

Aşağıda Bafra Ovası'nın sebze tarımı yapılan Yeni Delta sahası köylerinde yaz sezonunda çalışan mevsimlik işçilerin mevcut durumları ele alınmıştır.

Göçün başlangıcı ve bugün

Bafra'da (Güneydoğu kökenli) mevsimlik işgücü göçü ilk olarak 9 yıl önce 2006'da başladı. **İlk geldiklerinde;**

- Öğrencisizlikten kapanan okulu ve bahçesini çadır yeri olarak kullandılar.
- İlkel şartlarda konakladılar. Zamanla her yıl geliş gidiş rutin hale gelince dikkat çekmeye başladı ve devletin ilgisini çekti.

- Köylüler ve Devlet (Kaymakamlık) yardımcı olmaya başladı (Fotolar 2009'da çekildi).

...ve BUGÜN

GELDİKLERİ YER

- Şanlıurfa - Viranşehir'den, Viranşehir ilçe merkezinden 6 Mayıs 2015 tarihinde yola çıktılar, 7 Mayısta Bafra'ya geldiler.

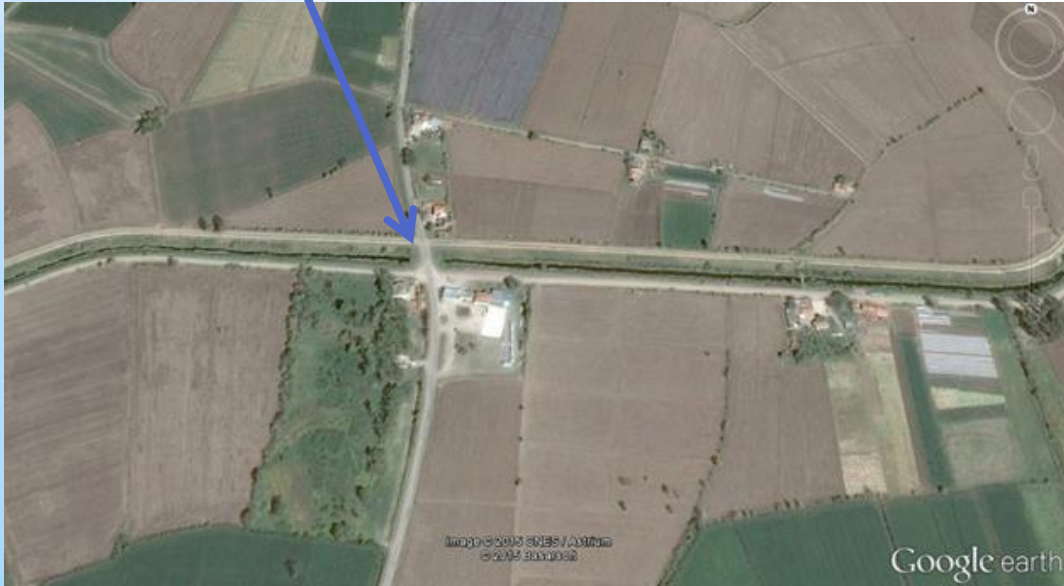
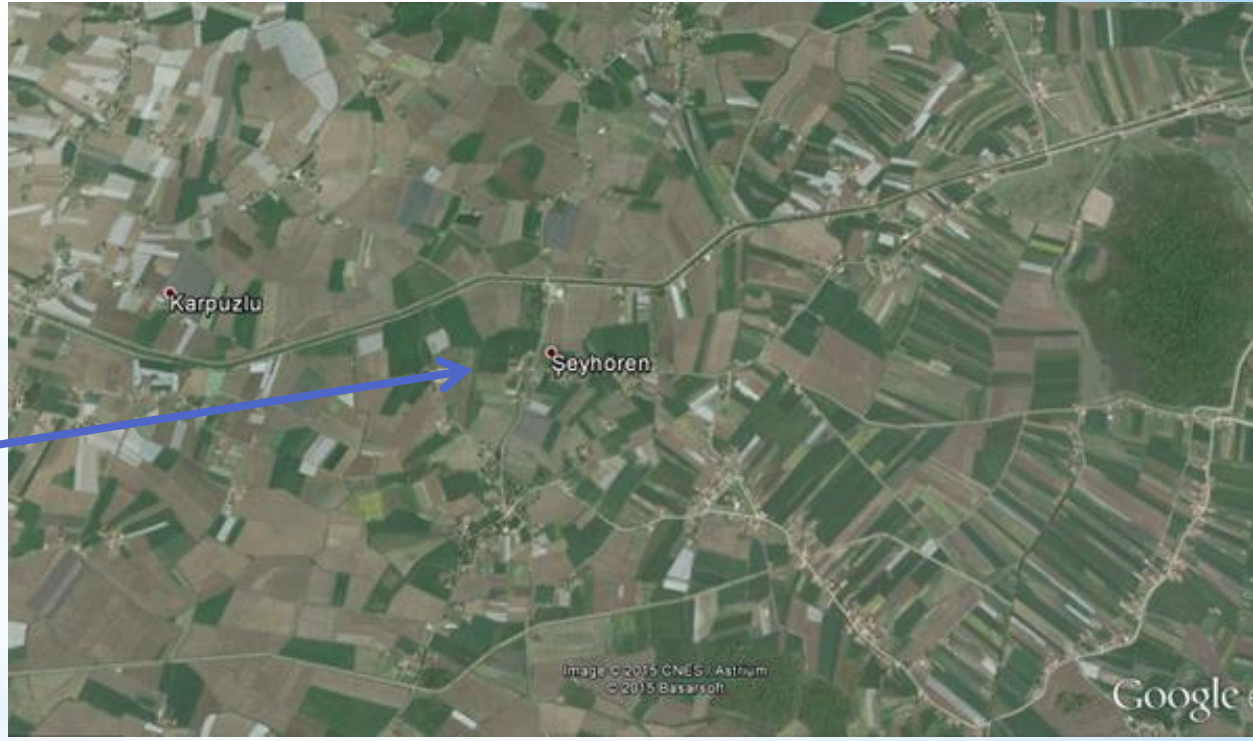
ŞANLIURFA'DAN BAFRA'YA NASIL GELİP GİDİYORLAR

-Araba kiralayarak geliyorlar. Konaklama yeri hazır olduğu için yanlarında birşey götürmüyorlar. Araba onları bırakıp geri dönüyor, sonra Eylülün başında almaya geliyor. Toplam 4 ay kalıyorlar. 1996'dan beri, 9 senedir geliyorlar.

KAÇ KİŞİLER

-Bu yıl (7.5.2015) Perşembe günü yaklaşık 60 kişi geldi. Okullar kapanınca 10-12 kişi daha gelecek.

2013'te Şeyhören Köyü'nde kendilerine konteynırlar tahsis edildi ve o zamandan beri burada yaşıyorlar.

Bafra-Şeyhören Köyü Mevsimlik İşçi konaklama yeri

NEREDE KALİYORLAR - KONAKLAMA

- 6 konteynır var, Kaymakamlık 49.000 Tl maliyetle bunları inşa etti. Yaklaşık 50 kişi bu 6 konteynırda kalıyor.
- 4 tane daha ihtiyaç var. Şu an 3-4 aile çadırda kalıyor. Bunlar için de Vilayetten konteynır istendi, cevap bekleniyor.
- Başlangıçta çadırlarda kalıyorlardı.
- Şu nda 6 konteynırda + kooperatif binasında ve + çadırda kalıyorlar
- Köyün merkezinde Petrol Ofisi yanında boş bir arazideler. Burada Şeyhören Kalkınma Kooperatifi binası var. Bir kısmı da burada kalıyor.
- Burası çevreye göre oldukça merkezi bir yer. Altınova-Yeşilyazı ve Şeyhören'in merkezi bir yerinde.
- Her sabah burada dağılıp, akşam tekrar buraya geliyorlar.

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

2013'ten itibaren her yıl yaz aylarında Bafra'ya gelen mevsimlik işçilerin o günden beri kendilerine tahsis edilen konteynırlar

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

Konteynırlarda günlük hayat.

ÇALIŞMA ŞARTLARI

-her işe gidiyorlar, sebze-domates, kavun-karpuz vb. ekimi, bakımı hasadı, çuvallanması, kamyonlara yüklenmesi, çeltik, tohum...

ÇOCUKLAR

-Çocuklar çalışmıyor. Yaz tatiline rast geldiği için camide yaz Kur'an kurslarına gidiyorlar.

YEREL İLİŞKİLER

-İç içeler, adeta akraba olmuşlar. Yerel halka göre (muhtarın ifadesiyle) Güneydoğu'dan gelenler dört dörtlük insanlar, bugüne kadar hiç bir problem yaşamamışlar.

ÜCRETLER

- Geçen yıl yevmiye yerli işçi 50, mevsimlik işçi 40 liraydı. Muhtemelen bu sene de öyle olur belki 5 lira fazla olur.
- Yerli işçi işi daha iyi yapıyor. Yerli işçinin bir günde yaptığı işi, mevsimlik işçi 1,5 günde yapıyor. Onlar da bu işin bilincindeler.

ELEKTRİK-SU

Konteynırların elektrik ve suyu var. Ücretini kalan işçiler ödüyor.

İşçiler memleketlerine dönünce konteynırlar bir sonraki yıl onlar gelene kadar Kaymakamlıkça muhafaza ediliyor.

TUVALET-BANYO

Konteynır parkında 3 adet tuvalet, 3 adet müstakil banyo var. Temizlik ve tuvalet ihtiyaçlarını burada gideriyorlar.

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

BAFRA OVASI'NDA MEVSİMLİK İŞGÜCÜ'NÜN BARINMA VE ÇALIŞMA ŞARTLARI (SAMSUN)

İŞÇİ-İŞVEREN İLİŞKİSİ

- İşçi işveren ilişkisini Çavus sağlıyor.
- Çavuşun işi çok zor. Akşam 17.00'den gece 21.00-22.00'ye kadar telefonu susmuyor.
- Bütün işler günlük. Adeta amele pazarı gibi. Ertesi gün için işçiye ihtiyacı olan akşam Çavuşu arıyor. Çavuş kimin nereye gideceğini ayarlıyor. Altınova köyünden Ahmet'e fide dikimi için 5 kişi, Yeşilyazı köyünden Mehmet'e çapalama için 3 kişi gibi...
- Sonra ertesi günü işçiye ihtiyacı olan çiftçi arabasıyla gelip işçiyi alıyor-akşam da geri götürüyor.

DEVLETİN KATKISI

- Çocuklarının eğitime katkıda bulunmak amacıyla Halk Eğitim Müdürlüğünce eğitim programı,
- Sağlık sorunları ile ilgili gezici sağlık ekipleri ile gerekli kontrollerin yapılması,
- Vizesi biten yeşil kart sahiplerinin Sosyal Yardımlaşma Fon Müdürlüğü'nden yardımda bulunulması,
- Okur-yazar olmayanlara kurs verilmesi gibi işleri Kaymakamlık yürütüyor.

Yaz aylarında Bafra'nın köylerine çalışmak için gelen mevsimlik işçilere yönelik olarak düzenlenen Okuma Yazma Kursu'nu başarıyla tamamlayanlara sertifikaları verildi. Bafra İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve İlçe Halk Eğitim Müdürlüğü tarafından Şeyhören köyünde ortaklaşa verilen kurs sonucunda 20 mevsimlik işçi sertifikalarını aldı. Törende bir konuşma yapan Bafra Kaymakamı Ayhan Boyacı, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeler'inden aileleriyle rızıklarını kazanmak için gelenlere devlet olarak her zaman sahip çıkacaklarını dile getirdi. Kaymakam Boyacı, "Bu kursun düzenlenmesinde emeği geçenlere ve kursa katılanlara teşekkür ediyorum." dedi. Törenine Bafra İlçe Milli Eğitim Müdürü Ömer Yayla, Bafra Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Müdürü Hasan İrer, Bafra Özel İdare Müdürü Yakup Tulum, Bafra Halk Eğitim Müdürü Hasan Yiğit ve köy muhtarları da katıldı. (CIHAN)

ÜCRETİN ÖDENMESİ

- Ücretlerin bir kısmı (yaklaşık üçte biri) işveren tarafından peşin ödeniyor. Fakat çoğunlukla ağustos sonunda Urfa'ya dönmeden bir hafta önce hesaplar kesilip, sıfırlanıyor.
- Çünkü bu dönemde çiftçi de Hal'e verdiği, tüccara verdiği mahsülünün, sebzesinin parasını almış oluyor. Çiftçinin eline para geçince o da işçilerin yevmiyelerini ödüyor.
- Burada aracı kişi olan Çavuş tüm bu sorumlulukları üstüne alıyor ve muhasebeyi o yapıyor.

SONUÇ

- Ağustos sonu, Eylül başlarında İşçiler Şanlıurfa'dan kendilerini almaya gelen araçlara binerek memleketlerine dönüyorlar.
- Her yıl aynı kişiler aynı yere geldikleri için araştırma sahamız olan Bafra'da bir düzen kurulmuş, şu an için bu düzen sağlıklı ve iki tarafın memnuniyeti şeklinde devam etmektedir.
- Konaklama sıkıntısını gidermek için 4 konteynır da gelirse, çadırda kalan da olmayacak, böylece herkes daha sağlıklı bir ortamda barınma imkanına kavuşmuş olacaktır.

KAYNAKLAR

-Cevdet Yılmaz (2002) *Bafra Ovası'nın ve İktisadi Coğrafyası*, Samsun.

-Şeyhören Köyü Muhtarı: İdris GÜNGÖR
Tlf.: 0537 697 88 10

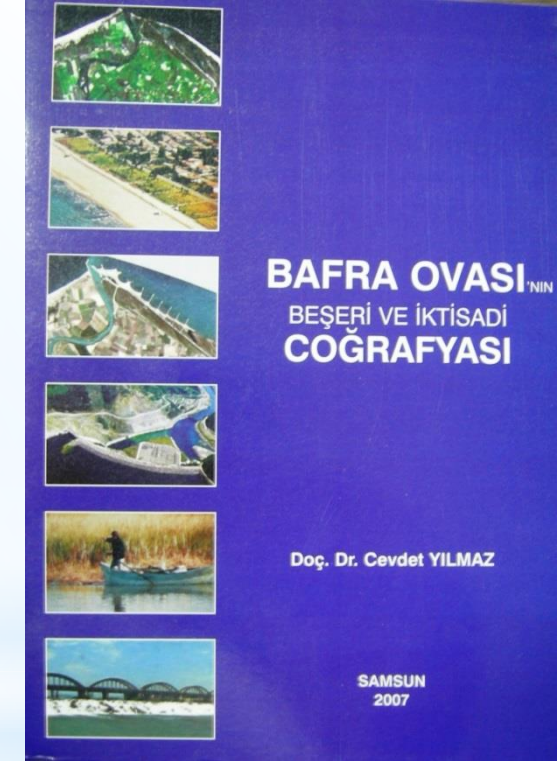
-googleEarth

Gazeteler ve web kaynakları

-www.bafravip.com, '*Bafra'da Çalışan Urfalı işçiler çadır hayatından kurtuldu*', 29.05.2013

-www.haberler.com, '*Okuma yazma öğrenen mevsimlik işçilere sertifika verildi*', 17.09.2009

-İHA, '*Mevsimlik tarım işçilerine gıda ve giysi yardımı*', 02 Eylül 2009

İlginiz için teşekkür eder,
saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Cevdet Yılmaz

cyilmaz@omu.edu.tr